

L'estrany cas del sorteig de les meses electorals

Enric Mas (nitsenblanc.cat), 18/12/15

Fa anys vaig tenir la increïble sort que em toqués un sorteig: el de ser president de mesa electoral de dues eleccions simultànies, europees i municipals, ni més, ni menys. Quina sort que et toqui aquest sorteig. Després em va tornar a tocar per les eleccions a Catalunya el 2010. Com podia tenir tanta sort? Si no m'havia tocat mai res(!), exceptuant un parell d'entrades de cinema que sortejava un diari lleidatà i que vaig gaudir al màxim pensant que seria l'última cosa que un sorteig em donaria a la vida. Llegia la carta al Periódico de la lectora Sylvia Lameiro *“He sido miembro de una mesa electoral siete veces en 13 años”* i no sabia si podria aguantar tanta emoció. Hi ha gent que té molta sort. Vaig continuar llegint: *“me resulta muy difícil creer que un ordenador me elija tantas veces a mí de manera aleatoria...”*.¹ Directa, també.

Segurament, sense saber-ho, la Sra. Lameiro l'ha encertat. Ha encertat el pinyol i també una de les proves que la democràcia és un aparador de bones intencions (incomplides), de rebaixes (sobretot en campanya electoral), de teatre d'afeccionats (que paguem ben car), d'estima entre els candidats i els espectadors (que els segueixen, obligats, als mitjans: pots comprar un diari que no en parli?), de metrallar amb incomptables mentides per minut... L'important del fet, és que la democràcia es caracteritza per l'absència de democràcia. I també per grans aparadors. El que cal és aparentar, com en els sorteigs. A qualsevol que tingui una mica de criteri i d'enteniment, li recomano llegir la seva carta i de respondre-li evitant allò de “quina mala sort” o “així són els sorteigs”. També podem llegir en (infinat de) blogs, coses com *“Pero lo más raro no es que le haya tocado a mi mujer dos veces consecutivas. Lo rarísimo es que haya otra persona a la que le haya tocado en la misma mesa de mi mujer también en las dos ocasiones. Y ya es de sobredosis de alucinógenos que en la mesa de al lado (son dos en este colegio electoral) también repitiese otra persona, que a mi padre le haya tocado también en dos ocasiones consecutivas[...]. Algo huele mal en María Pita”*.²

Per respondre jo mateix a la Sra. Lameiro, només dir-li que cada ajuntament fa el sorteig que vol, amb programes informàtics que ells trien, els quals són diferents en la majoria de municipis i, alhora, diferents del que proporciona la Junta Electoral Central. Si a això afegim que allò que anomenen “públic” es limita a prémer una tecla i que el programa faci el sorteig.... Per posar un exemple pràctic: imaginem que sortegen la loteria de Nadal o la Grossa i, en lloc d'haver totes les boletes en un bombo, hi ha un ordinador. Llavors, surt un número. Imaginem que l'any següent sortís el mateix i que durant 13 anys sortís 7 cops el mateix número guanyador. Llavors, que, al reclamar, et diguessin que és “un sorteig aleatori” i que ho fa el programa. No cola, oi? Segurament diríem això de “algo huele mal en...”.

Sóc conscient que les probabilitats no són les mateixes. Però és evident que ni els sorteigs són públics, ni els programes, ni els sistemes iguals a cada ajuntament. Si demanéssim el codi font del programa, és segur que no ens el donarien, i tampoc

serviria de res perquè ningú et garanteix que, en aquell ordinador que fa el sorteig, no s'hagi canviat o s'hagi afegit una línia de codi font. Feta la llei, feta la trampa.

Però hi ha un altre rerefons molt més important: si no hagués sortit mai el mateix número de loteria repetit, ningú s'hauria adonat de l'engany. És per això que la gent continua sense adonar-se'n, excepte nosaltres, a qui ens ha tocat repetides vegades el sorteig: nosaltres som el número de loteria trucat i algú guanya amb què nosaltres sortim elegits. És aquest un dels propòsits de les amenaces escrites i verbals que rebem (i rebem) de “*incurrirá en la pena de arresto mayor y multa de 30.000 a 300.000 Ptas*”?³ La resposta és clara: sí. Quan algú surt elegit per primer cop, mira, passa. Però set cops? És lògic que hi hagi gent enfadada, per dir-ho finament. Posteriorment, en lloc d'un intent de millora, ho van empitjorar: “*incurrirán en pena de privación de libertad de 14 a 30 días y multa de tres a diez meses*”.⁴ Ben curiós. I també amaguen una altra cosa (i tantes): quan vaig sortir elegit el primer cop, et deien que si havies sortit 6 cops, et “dispensaven”. Però t'ho deien verbalment, per si de cas. Ara ja no ho diuen.

¹<http://www.elperiodico.com/es/entre-todos/participacion/sido-miembro-una-mesa-electoral-siete-veces-anos-40973> (últim accés: 18/12/15).

²<http://www.lentoydisperso.com/2009/03/escaqueo-de-presidentes-y-vocales-de.html> (últim accés: 18/12/15).

³Nomenament de President de la mesa electoral, emès per la Junta Electoral de Zona, eleccions de juny de 1999, extret de l'art. 143 de la Ley Orgànica del Régimen Electoral General.

⁴http://elecciones.mir.es/generales2011/Resuelva_sus_dudas/13_-_LAS_MESAS_ELECTORALES.htm (últim accés: 18/12/15).